

Overweging gedachtenisviering Koos van Winden

De Amerikaanse auteur Mark Twain schreef ooit: “Over de teksten in de Bijbel die ik niet begrijp maak ik me geen zorgen, maar wel over die teksten die ik maar al te goed begrijp.”

Het Evangelieverhaal dat we zonet gelezen hebben, beste mensen, is zo’n tekst. Het is een heel bijzonder verhaal met een boodschap die een enorme impact heeft. Een tekst die mij, die ons heel ernstig bevraagt. Wat is de betekenis en naar de daadkracht van ons geloof?

Het verhaal staat op een centrale plaats in het evangelie van Matteüs. Tot dan toe is Jezus weldoende rondgegaan. Hij verkondigt een blijde boodschap over een God die Vader wil zijn. Hij drijft het kwaad uit, en doet zieken goed; Hij gaat aan tafel met geminachte mensen, geeft duizenden te eten en leert hun ook dat een mens niet leeft van brood alleen. Andere levenswaarden zijn ook broodnodig. Hij onderricht zijn leerlingen op tal van momenten over het God, over het Rijk van God en over zijn roeping en zending. De meeste mensen zijn enthousiast. Jezus’ woorden en daden laten een diepe indruk na. Zijn zorg om mensen, zijn aandacht, zijn geduld en barmhartigheid, zijn boeiende en sprekende parabels, zijn doordringende liefde verrassen mensen telkens weer en op zodanige wijze dat ze voortdurend onder elkaar vragen: Wie is die Jezus toch? Wie is Hij toch, dat Hij zo veel mensen weet te raken en aan te spreken, dat Hij zo veel wonderlijke dingen zegt en doet?

In het Evangelie van vorige zondag stelde Jezus’ zelf deze vraag heel uitdrukkelijk aan zijn leerlingen: ‘wie zeggen de mensen dat ik ben?’ en ‘Wie zeggen jullie dat ik ben?’. Petrus antwoordde toen in al zijn onstuimigheid en enthousiasme: ‘Gij zijt de door God gezonden Messias; degene die in Gods naam geluk, welzijn, vreugde en vrede komt brengen’. Het antwoord van Petrus is dus een soort geloofsbelijdenis, die mooi klinkt. Maar dat is niet genoeg. Geloven mag immers niet blijven steken in mooie woorden. Het moet aan je te zien zijn in je doen. Als je geloof niet te zien is aan je daden, dan is je geloof levenloos, dan is het dood.

Wie gelooft en Jezus erkent en beleid als de gezonden Messias van God, is geroepen om zijn volgeling te zijn. Die is geroepen om Jezus’ woorden en daden in zijn leven een plaats te geven en ze in zijn leven telkens opnieuw waarheid te doen worden. Wie mijn volgeling wil zijn, waarschuwt Jezus, die moet niet — wat Petrus straks zal doen — Hem verloochenen, maar die moet zichzelf; die moet zijn eigen egoïstische willetje, zijn eigen hang naar gelijk hebbert, zijn verlangen naar altijd maar meer en beter durven verloochenen en achterwege laten. Wie Jezus leerling wil zijn, moet zelf de handen uit de mouwen willen steken. Die moet Jezus helemaal durven en kunnen volgen ten einde toe. Die mag niet blijven steken op het niveau van de opschudding die de wonderen die Jezus deed veroorzaakten, die mag niet blijven steken op het

niveau van het luisteren naar Jezus Blijde Boodschap, maar die zal als een echte leerling in het voetspoor van de meester treden en geraakt door de liefde die Hij voorleefde en uitdroeg, zelf daden en woorden van liefde stellen ook als dat veel van hem of haar vraagt. Die zal die Blijde Boodschap doen, haar handen en voeten geven in het leven van iedere dag en de inspanning, de moeite, het onbegrip van anderen, de pijn en het lijden daarbij niet uit de weg gaan.

Dat geloof en die overtuiging bezielde en begeisterte Koos in zijn leven en in zijn inzet als Kruisheer en als priester. Dat geloof had hij van thuis uit meegekregen, vanuit het gelovige gezin waar hij opgroeide. Dit geloof en deze overtuiging versterkten en verdiepten zich tijdens zijn studies hier op het college in Uden en tijdens zijn opleiding als kruisheer en priester. Na zijn priesterwijding in 1957 en een jaar in het noviciaatshuis in Neeritter ging Koos verder theologie studeren.

Met die studie toegerust vertrok hij in 1962 als missionaris naar Brazilië. Gedurende 61 jaar heeft hij zich met hart en ziel gegeven in zijn verschillende taken en verantwoordelijkheden die hem in Brazilië werden toevertrouwd: in zijn werk als vormingsverantwoordelijke, als magister spiritualis, als professor theologie, als prior, als raadslid van de provinciaal, als prior provinciaal; in zijn werk als pastoor, als geestelijke begeleider van tal van religieuzen en van religieuze gemeenschappen, als lid en bezieler van basisgemeenschappen, als steun en toeverlaat van heel veel mensen.

In alle eenvoud, met grote betrokkenheid, met zorg en aandacht, met heel veel geduld en een groot hart was Koos met mensen begaan en zette hij zich in voor mensen naar het voorbeeld van de Heer. Ook in die laatste jaren toen hij samen met zijn Nederlandse medebroeders missionarissen in Belo Horizonte woonde en gezien zijn leeftijd, zijn werk zich beperkte tot wat helpen in de parochie en het bezoek van zieken en bejaarden, was er altijd nog wel iets te doen: 'Nog even langsgaan bij de bedeling van de soep voor de bedelaars', 'Nog even gaan helpen in de sociale winkel van de parochie', 'Nog even communie gaan brengen bij een oud vrouwtje'.

Koos bleef ook de evolutie in de theologie met veel interesse volgen. Hij las veel en bestudeerde met grote belangstelling nieuw verschenen studies en kerkelijke documenten. Zo lang het kon trok hij maandelijks een halve dag naar zijn boekenwinkel en naar de bibliotheek om te zien wat er allemaal nieuw verschenen was en of er iets bij zat dat zijn interesse kon wekken.

De verbondenheid met zijn familie en het thuisfront in Nederland waren ook heel belangrijk voor Koos. Hij leefde intens mee met het wel en wee van zijn familie en zij met hem. De coronapandemie zorgde ervoor dat hij lange tijd niet meer in Nederland was en nadien was het onmogelijk geworden omdat de kwalen van de ouderdom hoe langer hoe meer gingen wegen. Maar de betrokkenheid was er niet minder om. Met een mailtje en een telefoontje

onderhield hij het contact en later door de whatsapp gesprekken via Leo en de filmpjes en foto's die Leo doorstuurde. In die verbondenheid en met de beste zorgen omringd stierf Koos op 13 augustus. Een bijzonder man, Kruisheer en priester die zijn leven heeft gegeven in dienst van God en van vele mensen.

Samen met Koos mogen wij erop vertrouwen dat – met de woorden van het Evangelie- de Mensenzoon hem zal vergelden naar zijn daden. En moge Koos ons blijvend inspireren om in alle eenvoud en oprechtheid ons geloof en onze overtuiging in ons leven van elke dag handen en voeten te geven. Amen.

Peter Snijkers (Provinciaal OSC)